

FEBECOOP

ACTIVITEITEN- VERSLAG 2023

Promoten, bestuderen
en ontwikkelen van coöperaties

— INHOUDSOPGAVE

I.	WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER	4
II.	WIE ZIJN WIJ ?	6
III.	HET JAAR 2023 IN VOGELVLUCHT	10
IV.	ACTIVITEITEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU	12
V.	ACTIVITEITEN OP FEDERAAL NIVEAU	16
VI.	ACTIVITEITEN IN HET VLAAMS GEWEST	20
VII.	ACTIVITEITEN IN HET WAALS GEWEST	30
VIII.	ACTIVITEITEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	42

I. WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER

Met dezelfde inzet en energie als de voorbije jaren heeft Febecoop zich in 2023 volledig gewijd aan haar missie om coöperaties te promoten, te bestuderen en te helpen ontwikkelen. Dit verslag getuigt daarvan.

Met betrekking tot de eerste pijler van deze missie - vertegenwoordiging en promotie - hebben we een memorandum opgesteld en verspreid met het oog op de verkiezingen van juni 2024, waarin wordt benadrukt dat alle bestuursniveaus een wettelijk en institutioneel kader moeten invoeren dat bevorderlijk is voor de ontwikkeling van coöperaties. Met dit in gedachten hebben we ook een actieve rol gespeeld in het opvolgen van hervormingen die we ook graag zouden zien: de hervorming van de Nationale Raad voor de Coöperatie op federaal niveau en, op regionaal niveau, de hervorming van de Vlaamse en Waalse decreten, die een grote impact zullen hebben op onze activiteiten in deze twee regio's. We zijn vooral blij dat de hervorming van het decreet over de adviesbureaus

voor sociale economie in het Waalse Gewest is afgerond.

We hebben ook onze inspanningen verdergezet om onze expertise, de tweede pijler van onze missie, te ontwikkelen.

Hoewel de drie takken van onze missie van even groot strategisch belang zijn en hoewel ze ook onderling verbonden zijn - het is hun synergie die resulteert in onze efficiëntie - is het de derde tak - operationele steun voor de ontwikkeling van coöperaties - die onze teams het meest mobiliseert.

Meer dan 70% van onze activiteiten bestaat uit advies over het opzetten of ontwikkelen van coöperatieve ondernemingen. Zo hebben in 2023 meer dan 60 projecten of ondernemingen een beroep gedaan op onze ondersteunende diensten, om nog maar te zwijgen van de ongeveer 230 informatieve of snelle adviezen die per e-mail, telefoon of videoconferentie werden gegeven.

We willen een belangrijke speler zijn in de ontplooiing van coöperatieve ondernemingen in België en we zullen onze inspanningen in die richting opdrijven. De komende jaren verwachten we een belangrijke ontwikkeling van coöperaties als referentiemodel in de evolutie van de economie. Voor ons is het niet alleen een kwestie van pragmatisch inspelen op meer of minder gerichte, onmiddellijke of dringende behoeften, maar van het ontwikkelen op alle gebieden, in alle sectoren van de economie, van een alternatief bedrijfsmodel ten dienste van de burgers, zodat we in het ideale geval evolueren naar een verandering in de aard zelf van de economie.

In dit opzicht is een van onze zorgen dat veel nieuwe coöperatieve ondernemingen bescheiden van omvang blijven. Het zou wenselijk zijn als meer projecten een significante schaal zouden bereiken om hun impact en invloed op de economie te vergroten. Natuurlijk zijn sommige

projecten voorbestemd om lokaal en beperkt van omvang te blijven. Maar andere zouden moeten groeien.

Groot worden is geen doel op zich, maar groot denken is noodzakelijk als je een echte impact wilt hebben op de maatschappij en een betere wereld wilt creëren. En dat natuurlijk terwijl we trouw blijven aan onze fundamentele waarden.

Hilde Vernailen

Voorzitter van de raad van bestuur van Febecoop

II. WIE ZIJN WIJ?

FEBECOOP is een organisatie van vennootschappen en verenigingen die allen een economie willen ontwikkelen met respect voor de mens en zijn omgeving, door middel van ondernemingen die zich baseren op de coöperatieve waarden en principes.

Bestaansreden

Bijdragen aan de ontwikkeling van een meer solidaire, eerlijke en maatschappelijk verantwoorde economie.

Visie

Een belangrijke toonaangevende speler zijn in de ontwikkeling van coöperatieve ondernemingen.

Missie

Coöperaties promoten, bestuderen en helpen ontwikkelen:

- > **Pijler 1:** Promotie van coöperaties op internationaal, Europees, federaal en Belgisch regionaal niveau.
- > **Pijler 2:** Studie en expertise over het coöperatieve model en coöperatief ondernemerschap.
- > **Pijler 3:** Operationele steun voor de ontwikkeling van projecten in de sociale economie, in het bijzonder coöperatieve projecten.

Waarden

De medewerkers van Febecoop laten zich leiden door 3 essentiële waarden:

- > **Solidariteit:** Het beleven van de basiswaarden van de coöperatie.
- > **Engagement:** Overtuigde en dynamische ambassadeurs zijn van het coöperatieve model.
- > **Deskundigheid:** Het ontwikkelen van grondige kennis van en inzicht in het coöperatieve model en de sociaaleconomische en institutionele omgeving.

Organigram

DE ALGEMENE VERGADERING

Om meer te weten te komen over onze leden:
www.belgium.febecoop.be/nl/onze-leden/

HET BESTUURSORGAAN

Hilde Vernailen
Voorzitter van het
Directiecomité van
P&V Verzekeringen cv

Jacques Debry
Onafhankelijk
bestuurder

Alain Clauwaert
Vooruit Nr.1 cv

Geert Reyniers
Multipharma cv

Gilles Doutrelepont
P&V Verzekeringen

Hilde Missoul
Voorzorg Hasselt

Jean
Maggiordomo
Multipharma cv

Laurent Vanclaire
Fesocolab

Michel Luttegens
P&V Verzekeringen

Philippe Bartsch
Pharma Santé cv

William Janssens
Onafhankelijk
bestuurder

HET TEAM

Jacques Debry
Gedelegeerd bestuurder
Febecoop en Febecoop
Wallonië-Bruxelles

Amandine
Vandromme
Adviseur

Bart Van Gysel
Adviseur

Caroline Ker
Adviseur

François Dubois
Adviseur

Joelle
De Waersegger
Administratief
verantwoordelijke

Karine De Baets
Communicatiever-
antwoordelijke

Nathalie Moens
Administratief
verantwoordelijke

Pauline Leboutte
Communicatiever-
antwoordelijke

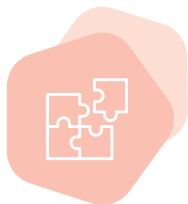
Peter Bosmans
Gedelegeerd bestuurder
Febecoop Vlaanderen-Brussel

III. HET JAAR 2023...

► Pijler 1: Promotie van coöperaties

- 27 Vertegenwoordigende **mandaten** in internationale, nationale en regionale organen
- 1 **Memorandum** opgesteld voor elk bestuursniveau met het oog op de verkiezingen van juni 2024

► Pijler 2: Onderzoek en ontwikkeling over het coöperatief ondernemerschap

- 9 **Expertisegebieden** ontwikkeld en in ontwikkeling
- 5 Ontwikkelde **samenwerkingsverbanden**
- 1 **Proefproject** sociale economie voor huisvesting
- 3 **Publicaties**
- 3 **Deelnames** aan ESCAP-werkgroepen

► Pijler 3: Operationele steun voor de ontwikkeling van coöperatieve projecten

- 31** Collectieven of coöperaties ondersteund, waarvan **11** via het centrum voor sociaal en coöperatief ondernemerschap COOPCITY
- 30** Aanmeldingsformulieren voor de tweede oproep voor projecten «**Bourses Coopératives**»
- 19** Ondernemingen opgericht of in **oprichting**
- 18** Opleidingen/vergaderingen georganiseerd met in totaal **385** deelnemers
- 237** Coöperatieve vennootschappen via e-mail, telefoon of videoconferentie **geadviseerd**
- 6** Praktische informatienota's en tools voor coöperaties
- 52** Maal specifieke **bijstand verleend voor de** aanpassing van de **statuten van** coöperatieve vennootschappen aan het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen

IV. ACTIVITEITEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Febecoop is lid van verschillende internationale organisaties en neemt deel aan hun werkzaamheden: de Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA), Cooperatives Europe en CIRIEC International. De activiteiten van deze organisaties richten zich op de eerste twee pijlers van de missie van Febecoop: « Promotie van coöperaties » en « Onderzoek en ontwikkeling over het coöperatief ondernemerschap ».

PIJLER 1: PROMOTIE VAN COÖPERATIES

De Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA)

De Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA) is de wereldorganisatie voor coöperaties. Het is een forum voor de uitwisseling van kennis en gecoördineerde acties door en namens coöperaties, en bepaalt ook het waardenkader van de coöperatieve beweging in die zin dat het de coöperatieve beginselen definieert en duidt. Febecoop is lid van de algemene vergadering van de ICA.

- Eind 2021 lanceerde de ICA een proces met de titel 'Deeping Our Cooperative Identity'. Na het organiseren van een raadpleging over dit onderwerp met haar leden en deskundigen in 2022, stelde zij in 2023 een "toolbox" en een evenementenmodel beschikbaar om leden in staat te stellen evenementen op hun eigen niveau te organiseren en zo bij te dragen aan het raadplegingsproces. Eveneens in 2023 lanceerde het een discussieplatform (online forum) om coöperanten van over de hele wereld in staat te stellen hun

opmerkingen en voorstellen te delen over de coöperatieve identiteit en de coöperatieve principes. Febecoop nam deel aan deze verschillende overlegfasen.

- In 2023 rondde de ICA de onderhandelingen af over de tweede kaderovereenkomst voor partnerschap met de EU. Het programma is gericht op de ondersteuning van coöperaties (in niet-EU-landen) als actoren van goed bestuur.
- ICA hield zijn jaarlijkse algemene vergadering op 28 juni 2023 in Brussel, evenals een buitengewone algemene vergadering die een herziening van de statuten van de organisatie goedkeurde. Dit was nodig om de statuten in overeenstemming te brengen met het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, ICA is een "VZW" naar Belgisch recht. Febecoop nam deel aan deze algemene vergaderingen.

Cooperatives Europe

Cooperatives Europe is het Europese bureau van de ICA en neemt deel aan haar werkzaamheden. Het vertegenwoordigt coöperaties bij de Europese autoriteiten en stimuleert sectorale en intersectorale relaties tussen Europese coöperaties. Febecoop is lid van de algemene vergadering, van de Board en van de EUCC (het coördinatiecomité van sectorale coöperatieve organisaties op EU-niveau).

- Het werk van Cooperatives Europe, waarin Febecoop een actieve rol speelt, wordt geleid door het strategisch plan opgesteld in 2022 en goedgekeurd door de algemene vergadering op 02.06.23. Deze strategie werd geplaatst onder het motto “Coop EU exist to inspire and support members to magnify the transformative power of the cooperative movement”, en drie vlaggenschipprojecten werden geselecteerd:
 - Onderwijs en onderzoek
 - Gendergelijkheid
 - Jongeren en ondernemerschap
- Het bestuur kwam in 2023 vijf keer bijeen: 15.02.23 (online), 01.06.23 (Ski, Noorwegen), 29.09.23 (online), 09.10.23 (online), 12.12.23 (Bergamo, Italië). De algemene vergadering kwam bijeen op 1 en 2 juni (Ski, Noorwegen). Het EUCC kwam drie keer bijeen (online).

CIRIEC International

CIRIEC International is een wetenschappelijke organisatie die zich ten doel stelt de verzameling van informatie, het onderzoek en de publicatie van studies betreffende de economische sectoren die ten dienste staan van het algemeen en collectief belang te waarborgen en te bevorderen: overheden, openbare en publiek-private samenwerkingen, en ondernemingen van de sociale economie. Zij verenigt nationale organisaties en hun leden, alsmede de leden van haar wetenschappelijk netwerk. Febecoop is lid van de algemene vergadering en de Internationale Raad.

- CIRIEC organiseerde op 22 en 23 mei 2023 in Thessaloniki (Griekenland) een symposium met als thema: “Facing (g)local emergencies: securing the supply of vital goods and services through the social economy and public enterprises”.
- CIRIEC organiseerde ook de 9de Internationale Onderzoekconferentie in sociale economie in Seoul (Republiek Korea) van 4 tot 6 juli 2023.
- Zoals elk jaar publiceert CIRIEC 4 nummers van zijn Annals of the Public, Social and Cooperative Economy.

V. ACTIVITEITEN OP FEDERAAL NIVEAU

De activiteiten van Febecoop op federaal niveau richten zich op de eerste twee domeinen van haar missie: “Promotie van coöperaties” en “Onderzoek en ontwikkeling over het coöperatief ondernemerschap”. Febecoop is lid van verschillende instellingen of organisaties op federaal niveau waarmee het zijn missie van promotie uitvoert. Expertise wordt ontwikkeld via deze mandaten of via specifiek onderzoek.

PIJLER 1: PROMOTIE VAN COÖPERATIES

Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)

De NRC verenigt de erkende coöperatieve vennootschappen en heeft als taak het bestuderen en bevorderen van maatregelen ter verspreiding van de coöperatieve beginselen en het coöperatieve ideaal en het opstellen van adviezen over problemen in verband met coöperatieve kwesties. Febecoop is lid van de NRC en haar verschillende organen: algemene vergadering, bureau, commissie communicatie en commissie wetgeving.

De werkzaamheden en initiatieven van de NRC in 2023 waren gericht op de volgende onderwerpen:

- Samenstelling en werking van de NRC: Het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV) voerde nieuwe erkenningen in: erkenning als “sociale onderneming” en erkenning als “landbouwonderneming”. De titel van de NRC werd vervolgens gewijzigd in “Nationale Raad voor de Coöperatie, het Sociaal Ondernemerschap en de Landbouwonderneming”. Door middel van drie adviezen gericht aan de minister van Economie in 2019, 2021 en 2023, pleitte de NRC ervoor om de NRC te laten bestaan uit twee autonome kamers,

één voor erkende coöperatieve ondernemingen en één voor ondernemingen erkend als sociale onderneming, met een gemeenschappelijke koepel. (De als “landbouwbedrijf” erkende vennootschappen vragen geen vertegenwoordiging). In deze context stelden de FOD Economie en het kabinet van de Minister van Economie een wetsontwerp op tot wijziging van de NRC in een “Nationale Raad voor Coöperatie en Sociale Onderneming” alsook een wetsontwerp tot wijziging van de titel van de NRC opgenomen in de CSA. Deze wetsvoorstellen werden in 2023 goedgekeurd door de Ministerraad en voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

- Koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden voor groeperingen van coöperatieve vennootschappen en coöperatieve verenigingen: Het Comité Wetgeving en de Raad van Bestuur hebben gewerkt aan een hervorming van het Koninklijk Besluit van 8 januari 1962 die drie punten omvat:
 - aanpassing van het Koninklijk Besluit aan het SCA (technische wijzigingen) ;
 - toevoeging van een nieuwe goedkeuringsvoorwaarde die tot doel heeft een deel van de winst die in reserves wordt geplaatst niet beschikbaar te maken;
 - standaardisering van het speciaal verslag dat jaarlijks door de erkende coöperatieve vennootschappen moet worden opgesteld.

Een advies in die zin werd in oktober 2021 naar het kabinet van de minister van Economie gestuurd, waarna de FOD Economie zijn advies uitbracht. Momenteel zijn er besprekingen aan de gang tussen de NRC, het kabinet van de minister en de FOD Economie om tot een akkoord te komen over alle punten van de hervorming, zodat de ontwerptekst nog voor de verkiezingen van juni 2023 kan worden goedgekeurd.

- Nieuwsbrieven en evenementen: De Communicatiecommissie, onder voorzitterschap van Febecoop, heeft ook in 2022 4 nieuwsbrieven opgesteld en verspreid en 3 evenementen georganiseerd:

- **2 mei 2023:** seminarie met als thema “Het gereguleerd informatiememorandum: een kans voor uw coöperatie om gebruik te maken van participatieve financiering”;
- **29 juni 2023:** bezoek aan het Thorntonbank windpark in de Noordzee;
- **14 november 2023:** interactief seminarie over “De coöperatieve beginselen: een meerwaarde voor leden en samenleving; een voortdurende uitdaging voor beleidsmakers”.

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB)

Febecoop beschikt tevens over een mandaat binnen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB).

CIRIEC België

Febecoop is lid van de algemene vergadering en raad van bestuur van CIRIEC België.

Raad van Gebruikers van P&V

Febecoop is lid van de Raad van Gebruikers van P&V Verzekeringen, die de raad van bestuur van het bedrijf adviseert over kwesties met betrekking tot de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de P&V Groep en de manier waarop de Groep de coöperatieve principes naleeft.

Memorandum Verkiezingen 2024

Febecoop heeft een memorandum opgesteld met het oog op de verkiezingen van juni 2024. Dit memorandum benadrukt dat de coöperatieve onderneming, door de toepassing van coöperatieve principes, burgers - haar gebruikers, haar werknemers - in staat stelt om opnieuw actoren te worden in hun eigen sociaaleconomische situatie. Het algemene verzoek van Febecoop aan de Belgische politieke autoriteiten is om, in samenwerking met de spelers in de sector, een dynamisch en evolutief kader te ontwerpen dat bevorderlijk is voor de ontwikkeling van coöperaties, om zo de

positieve impact van deze ondernemingsvorm op onze samenleving te versterken. In België bestaat een dergelijk kader gedeeltelijk. Onze basisbehoefte is daarom opgesplitst in verschillende verzoeken om het aan te vullen, te verbeteren en te versterken. Gezien de Belgische institutionele context zijn deze eisen specifiek voor elk overheidsniveau, inclusief het federale niveau.

VI. ACTIVITEITEN IN HET VLAAMS GEWEST

Febecoop Vlaanderen-Brussel speelt een toonaangevende rol in de promotie en ondersteuning van coöperatieve initiatieven in Vlaanderen, met een specifieke focus op pijler 3 van de missie van Febecoop, namelijk adviesverlening ten gunste van de ontwikkeling van coöperatieve projecten. Febecoop Vlaanderen-Brussel behartigt de belangen van de coöperaties en voert studies en onderzoek uit, gericht op het versterken van het begrip en de impact van coöperaties in de Vlaamse Gemeenschap.

PIJLER 1: PROMOTIE VAN COÖPERATIES

Trividend Provincie Antwerpen – erkende CV

Trividend Provincie Antwerpen is een participatiefonds voor Antwerpse initiatieven. Febecoop neemt een bestuursmandaat waar. Het Fonds verstrekt renteloze leningen tussen €10.000 en €50.000. Behalve de rechtstreekse of onrechtstreekse creatie van arbeidsplaatsen voor mensen uit de kansengroepen is het volgen van één of meerdere SDG's van de Verenigde Naties een investeringscriterium.

- **Goedgekeurde dossiers:**

- **Buurman:** een circulaire bouwmarkt waar gebruikte bouwmaterialen en gerooide stadsbomen worden verzameld, verwerkt en aangeboden aan burgers en bedrijven.
- **Gelateria Julietta:** een ijssalon waar mensen met een verstandelijke beperking de klanten bedienen, en dit in een betaalde job.
- **Dressr (Remodel Fashion bv):** biedt een online-service voor verhuur van duurzame en modieuze (vrouwen)kleding en accessoires.
- **72P:** ontwerpen van tegels gemaakt van biomaterialen (maïs).

Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) – Commissie Sociale Economie

De Commissie Sociale Economie heeft als opdracht om de Vlaamse minister van Sociale Economie te adviseren over alle beleidskwesties met betrekking tot sociale economie, inclusief coöperatieve vennootschappen. Coopkracht heeft een mandaat, dat opgenomen wordt door Febecoop.

- **Het ondersteuningsdecreet:**

De commissie Sociale Economie bracht advies uit over het ondersteuningsdecreet. Op vraag van Febecoop werden de coöperaties hierin opgenomen als rechtstreeks begunstigen. Het advies werd gedeeltelijk overruled door de werkgeversfederaties in de Commissie Arbeid die geen gunstmaatregelen voor coöperaties tegenover de andere vennootschapsstatuten wilden aanvaarden. Uiteindelijk werd enkel de coöperatieve variant “sociale onderneming” weerhouden in het deel “individuele ondersteuning aan sociale economie-ondernemingen”. Wat het luik “collectieve ondersteuning aan sociale economie-ondernemingen” betreft, bevat het ondersteuningsdecreet geen afbakening van de mogelijk begunstigde ondernemingsvormen. Uit het overleg met het Departement Werk en Sociale Economie, dat de praktische uitwerking voorbereidt, blijkt evenwel dat

de coöperaties een plaats kunnen krijgen in de collectieve ondersteuning aan “impactondernemingen”.

Label solidaire financiering

Het Solidaire financieringslabel, gecoördineerd door Financité vzw certificeert financiële producten die solidaire activiteiten ondersteunen over het hele Belgische grondgebied. Op hun beurt creëren deze solidaire activiteiten maatschappelijke meerwaarde, boven op een eventuele financiële meerwaarde.

10 vergaderingen in 2023

94 ondernemingen haalden het label, waarvan 7 in 2023

€ €706 000 000 aan financiering met een label, waarvan 74 miljoen euro in 2023

Coopkracht vzw

Coopkracht is de netwerkorganisatie van de Vlaamse coöperaties. Febecoop is lid van de algemene vergadering en neemt een mandaat in het bestuursorgaan op.

In 2023 werd de nieuwe strategie in de praktijk gebracht. De vzw stelt zich niet langer op als belangenbehartiger van coöperaties naar het beleid toe of als dienstverlener maar als netwerkorganisatie die coöperaties samenbrengt rond thema's als

transitie, ICA-principes en werknemersbetrokkenheid.

Voorheen werd het bestuursorgaan ingeschakeld als ‘gate-keeper’ bij nieuwe lidmaatschapsaanvragen. Via een ingevuld ICA-kompas, een online aanvraagformulier en de statuten werd het aspirant-lid gevraagd aan te tonen aansluiting te kunnen vinden bij het netwerk. Het bestuur besliste uiteindelijk over de toelating.

Met het oog op onze nieuwe visie wordt de toeleiding van nieuwe leden anders ingericht. We werken voortaan met een inspirerend charter in plaats van met een rigide kompas. Dit charter is een engagementsverklaring voor onze bestaande en nieuwe leden, waarin we de nieuwe ambitie van Coopkracht als bruisende haven vertalen in twee concrete engagementen:

- het coöperatieve verleden te waarderen en continuïteit te geven aan haar kracht.
- een uitnodiging om individueel én als groep vooruit te kijken naar de wereld van de volgende generaties.

Aantal leden in 2023: 102

Aantal events: 2

- > **8 december 2023:** Dag van de Coöperatie in het teken van het thema “Vertrouwen”.
- > **13 december 2023:** Finance the Future, over de zoektocht naar geld voor sociaal-duurzame initiatieven, met bijzondere aandacht voor coöperaties en vzw's.

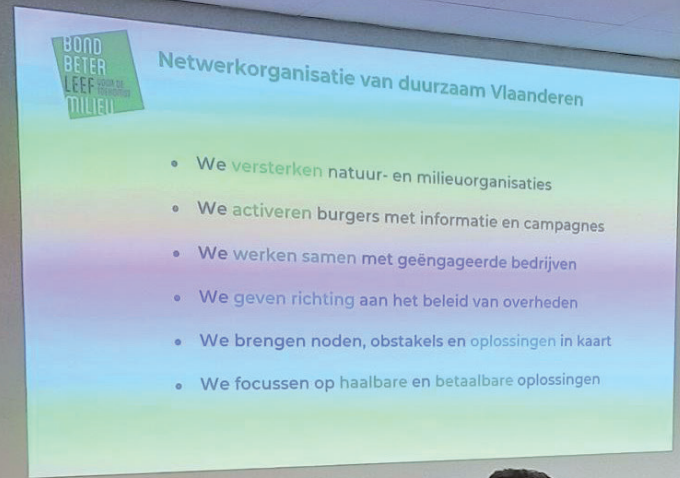
Coöperaties, wegbereiders in tijden van transitie

Op 9 mei 2023 organiseerde Febecoop een duurzaamheidsvent onder de titel "Coöperaties, wegbereiders in tijden van transitie". Uitgangspunt: het geloof dat we de economie, en meer bepaald coöperatieve vennootschappen in tijden van transitie kunnen inzetten voor het vervullen van reële maatschappelijke behoeften van mensen en dit zonder de draagkracht van de planeet te overschrijden of zelfs met het perspectief om deze opnieuw te vergroten.

Aantal deelnemers: **102** ingeschreven deelnemers

- Impact: was het oorspronkelijk de bedoeling om aan dit event een begeleidingstraject te koppelen, dan leidde dit tot een andere maar grotere dynamiek: het initiatief leidde tot het ambitieuze project Vliegwiël.

Benjamin Clarysse,
Bond Beter Leefmilieu

- We **versterken** natuur- en milieuorganisaties
- We **activeren** burgers met informatie en campagnes
- We werken samen met **geëngageerde bedrijven**
- We **geven richting** aan het beleid van overheden
- We **brenghen noden, obstakels en oplossingen in kaart**
- We **focussen op** haalbare en betaalbare oplossingen

Vliegwiel

Vliegwiel is een nieuw structureel samenwerkingsverband tussen Oikos, Rescoop Vlaanderen, Cera, Coopkracht, Hefboom en Febecoop. Vliegwiel gelooft dat coöperaties het antwoord kunnen bieden op de huidige maatschappelijke en economische uitdagingen. Onze samenleving moet navigeren naar een gebied binnen de grenzen van de planeet, dat tegelijkertijd ook de sociale ondergrenzen (grondrechten) respecteert.

Coöperaties maken deel uit van een creatieve pioniersbeweging, een die werk maakt van een andere, coöperatieve economie en daarmee ook een weerbare democratie.

- **Actielijn 1: Werken aan structurele ondersteuning** (subsidies, fiscale voordelen, onderzoeksgelden, ...). Overheden op de verschillende niveaus kunnen maatregelen nemen om coöperaties op structurele wijze wind in de zeilen te geven. Heel wat ambtenaren en politici kennen nog onvoldoende de kracht en voordelen van coöperaties.

- **Actielijn 2: Design van virtueuze cirkels opmaken en beginnen realiseren**

Samen met plaatselijke coöperaties werk maken van een design van virtueuze cirkels: bijvoorbeeld op een bepaald domein (coöperatief wonen) en voor een bepaald gebied (bvb. een pilootstad, in casu Leuven)

- **Actielijn 3: Communicatie en promotie**

Met het beeld van een vliegwiel en de bijhorende baseline continu en consequent coöperaties promoten als de bedrijven van de toekomst (systeemtheorie leert dat andere ideeën/principes de grootse hefboomwerking hebben).

- **Actielijn 4: Coalitievorming in de transformatiebeweging**

De noodzakelijke transformatie zal er enkel komen als de verschillende emancipatorische bewegingen - oud, jonger en nieuw - de handen in elkaar slaan en actief samenwerken in de sociaalecologische strijd.

PIJLER 2: ONDERZOEK EN ONTWIKKELING OVER HET COÖPERATIEF ONDERNEMERSCHAP

Vademecum van de coöperatieve vennootschap

Febecoop stelde samen met Coopfabrik het Vademecum van de coöperatieve vennootschap op om accountants, notarissen en coöperaties vertrouwd te maken met alle aspecten van de CV. Vandaag raden notarissen en accountants de CV vaak ten onrechte af aan bona fide samenwerkingsprojecten. Er wordt gekozen voor een A4-ringmap waarin de katernen worden toegevoegd. Er wordt gewerkt met één thema per katern.

- **Doelgroepen**

Bestaande coöperaties, startende coöperaties, accountants/boekhouders, advocatenkantoren inzake de vennootschapswetgeving.

- **Verschenen katernen in 2023:**

- De erkenningen: de erkende coöperatieve vennootschap, de coöperatieve vennootschap – sociale onderneming, de erkende coöperatieve vennootschap – sociale onderneming.
- Bestuur en vertegenwoordiging van de coöperatieve vennootschap.

Eigen workshops voor starters

Er blijft een behoefte aan vormingen over de opstart van nieuwe coöperaties waarin vragen beantwoord worden over het opstellen van ondernemingsplannen, de verplichte financiële plannen, de eigenheid van de coöperatieve vennootschap en de verschillen met andere organisatievormen, de verschillende types erkenningen, ...

1

coöperatieve workshop in 2023

5

deelnemers

Febecoop's coöperatieve boterhammen uit het vuistje

Vanaf het najaar 2023 organiseerde Febecoop een reeks van e-seminaries onder de noemer "Febecoop's coöperatieve boterhammen uit het vuistje". We boden deze e-seminaries tijdens de middagpauze aan. De coöperatieve ondernemer kon een rustpunt inbouwen en tegelijk zijn kennis over een bepaald coöperatief thema vergroten.

- **Behandelde thema's in 2023:**
 - > **16 november:** Jouw aansprakelijkheid als bestuurder: hoe hou je jouw persoonlijk vermogen buiten schot?

aantal deelnemers: **27**

Informatiesessies voor accountants

Bij accountants is er vaak een gebrek aan kennis over de eigenheid van de coöperatieve vennootschap. Heel vaak raden zij deze rechtsvorm af aan initiatiefnemers die bij nader inzien over een degelijk coöperatief ondernemingsplan blijken te beschikken. Om accountants de juiste informatie over de coöperatieve ondernemingsvorm aan te bieden, organiseerde Febecoop een aantal e-seminaries voor accountants in samenwerking met KVABB (Koninklijk Vereniging van Accountants en Boekhouders van België) en met Kennisateliers (erkende vormingsorganisatie voor accountants)

2 webinars

160 deelnemers

PIJLER 3: OPERATIONELE STEUN VOOR DE ONTWIKKELING VAN COÖPERATIEVE PROJECTEN

Eerstelijnsadviezen via e-mail

Febecoop biedt een permanente helpdesk aan voor eerstelijns-vragen omtrent coöperatieve kwesties. Deze hebben meestal betrekking op juridische kwesties: het verschil tussen een erken-de coöperatie en een sociale onderneming, de inhoud van het aandeelhoudersregister, de correcte uitvoering van de alarmbel-procedure, modaliteiten met betrekking tot het opstellen van de gereguleerde informatienota, ... De meeste vragen worden beantwoord via mail. Voor pre-starters en starters biedt Febecoop een gratis uur e-advies aan.

86 eerstelijnsvragen via e-mail

8 eerstelijnsvragen via de telefoon

12 elektronische e-adviezen

Individuele tweedelijnsadviezen

Het adviesaanbod van Febecoop is gericht op startende coöperaties, bestaande coöperaties en maatwerkbedrijven. Onze adviesproducten zijn het opstellen van ondernemings- en financiële plannen, het uitwerken van het coöperatief design en het opstellen van statuten, deugdelijk bestuur en strategische planning.

2 trajecten strategische planning

2 begeleidingen deugdelijk bestuur in coöperaties

4 maal opstellen van statuten voor startende coöperaties

22 maal aanpassen statuten aan Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen

4 maal opstellen van ondernemings- en financiële plannen

Collectieve begeleidingen

- **Start SOON**

Samen met StreetwiZe en Deloitte won Febecoop de tender voor het project StartSOON van de Vlaamse overheid: hierbij gaan we op zoek naar sociale ondernemersideeën. Over een periode van 2 jaar dienen 50 projecten gecoacht te worden om een ondernemings- en financieel plan uit te werken voor hun idee. Tevens worden de ondernemersvaardigheden van de deelnemers aangescherpt via workshops (juridische en financiële geletterdheid, impactmeting, werken met kansengroepen, ...).

- > Het eerste traject startte met 20 deelnemers.
- > 13 projecten werden in 2023 opgestart.

Enkele voorbeelden:

- De sociale woningmarkt uitbreiden door verkrotte huizen op te kopen, te renoveren en daarna te verkopen met een bindende clause dat de woning minstens 10 jaar via een sociaal verhuurkantoor dient verhuurd te worden.
- Circulaire bouwmaterialenwinkel
- Scheidingshotel
- Sociaal restaurant in Aalst uitgebaat door mensen met een beperking.
- Een solidaire korte keten winkel met medewerking van mensen wonende in een voorziening.

- **Werknemer wordt overnemer**

Een derde van de KMO-bedrijfsleiders die hun zaak willen overlaten vindt geen overnemer. Febecoop meent dat in een aantal gevallen de bedrijfsoverdracht aan de werknemers zowel voor de ondernemer als voor de werknemers een aangewezen piste kan zijn. Febecoop heeft een onderzoekstraject opgestart (met ondersteuning van de Vlaamse overheid departement Werk en Sociale Economie) om via ‘best practices’ een aantal cases in die zin uit te werken. Via deelname aan de week van de bedrijfsoverdracht (VLAIO) en een uitgewerkte campagne werden hiervoor ondernemers gezocht die de piste van overdracht aan de medewerkers genegen zijn. Een divers gamma aan sectoren schreef in om na te gaan of de overdracht aan medewerkers voor hen haalbaar is.

Cases:

- Advocatuur
- Bouw
- Fietsenwinkel
- Gidsen

Een eerste set aan informatie en zelftests werd klaargemaakt en kan geraadpleegd worden via www.werknemerwordtovernemer.be

An advertisement for Febecoop. It features a hand holding four playing cards (Ace of Spades, Ace of Hearts, Ace of Clubs, and Ace of Diamonds) where the faces of the cards are replaced by photos of diverse people. The Febecoop logo is in the top right. The main text reads: "Overnemers met de beste troeven? Je werknemers." Below that, it says: "Febecoop adviseert en begeleidt je persoonlijk bij de overdracht." At the bottom right, the website www.werknemerwordtovernemer.be is listed. There are also decorative orange and yellow triangles on the left side of the ad.

VII. ACTIVITEITEN IN HET WAALS GEWEST

De activiteiten van Febecoop in het Waalse Gewest worden uitgevoerd door Febecoop Wallonië-Brussel. Zij richt haar inspanningen voornamelijk op pijler 3 van de missie van Febecoop, die gericht is op het verlenen van operationele steun voor de ontwikkeling van coöperatieve projecten, maar niet uitsluitend. Ze voert ook activiteiten uit op het vlak van promotie van coöperaties op het niveau van het Waalse Gewest, die onder pijler 1 vallen, en onderzoek en ontwikkeling over het coöperatief ondernemerschap, die onder pijler 2 vallen.

PIJLER 1: PROMOTIE VAN COÖPERATIES

ConcertES is de representatieve organisatie voor sociaaleconomische ondernemingen in Wallonië. Febecoop is stichtend lid en is actief in de bestuursorganen en verschillende werkgroepen.

In 2023 kwam de algemene vergadering van ConcertES 5 keer samen en de raad van bestuur 9 keer.

Naast de gebruikelijke en terugkerende activiteiten willen we bepaalde activiteiten van ConcertES in 2023 beklemtonen:

- In het kader van het proces van herziening van de statuten, dat in 2023 van start ging, besloten de leden van ConcertES een grondige reflectie uit te voeren over de bestaansredenen, visie en missie van de organisatie. Deze herziening zal in 2024 worden afgerond. Ondertussen werd in 2023 een eerste herziening van de statuten doorgevoerd die betrekking had op technische punten.
- De missie van ConcertES omvat ook het bevorderen van de sociale economie. Dankzij de financiële steun van het Waals Gewest wordt een programma uitgevoerd over 3 jaar (2022-2024), dat gezamenlijk

wordt geleid door W.Alter, ConcertES en zijn leden. Het programma heeft meerdere doelstellingen: de zichtbaarheid van de sociale economie verhogen in de publieke arena, het vergroten van het begrip ervan en het bevorderen van een gevoel van verbondenheid met dezelfde beweging onder de spelers in het

veld. Dit leidde tot de creatie van de merkidentiteit “Acteurs de l’économie sociale” met de slogan “L’économie sociale: l’humain avant le profit” als rode draad doorheen de verschillende acties. In 2023 werd de eerste fase van de campagne «L’l’humain avant le profit”, de tweede fase van de campagne “Infidélité” en evenementen om actoren uit de sociale economie samen te brengen uitgevoerd. Febecoop neemt actief deel aan de werkzaamheden van de “Communicatiewerkgroep” van ConcertES.

- ConcertES heeft steun gekregen van het Waals Gewest om verder te investeren in de Europese scène. De ontplooiing van dit nieuwe volwaardige werkterrein komt op kruissnelheid in 2023.

- ConcertES beheert het Observatoire de l’économie sociale, een expertisecentrum dat jaarlijks een rapport opstelt over de kerncijfers van de Waalse en Brusselse sociale economie (zie de notebooks van het Observatoire - nummer 17 - december 2023). De missie van het Observatoire bestaat er ook in bij te dragen tot het onderzoek naar de sociale economie en dit te ondersteunen en te verspreiden door samen te werken met verschillende instellingen. In 2023 is het begonnen met het sensibiliseren van gemeenteraadsleden voor de sociale economie.
- ConcertES stelde een **Memorandum op en publiceerde dit voor de verkiezingen van 2024**. Dit document, met als ondertitel ‘*De sociale economie als antwoord op de aspiraties van de burgers*’, bevat 41 voorstellen verdeeld over 5 thema’s.

Conseil wallon de l’économie sociale (CWES)

Febecoop Wallonië-Brussel is lid van het CWES, een overlegorgaan van werkgeversfederaties, vakbonden en andere organisaties uit de sociale economie. Het CWES maakt deel uit van de CESE (Conseil économique, social et environnemental de Wallonie) en brengt adviezen uit op vraag van de regering (kabinet sociale economie) of op eigen initiatief.

De CWES kwam 4 keer samen in 2023, over de participatie van werknemers in het bestuur van sociale ondernemingen (initiatiefadvies), over het ontwerpdecreet over adviesbureaus sociale economie en over de 2de oproep voor coöperatieve subsidies (advies), en over het opstellen van een Memorandum met het oog op de verkiezingen van 2024.

Deelname van Febecoop Wallonië-Brussel aan de werkzaamheden voor het nieuwe ACES-decreet en de oprichting van een Waalse SE-incubator.

In het Waalse Gewest kan de activiteit van ACES – ‘agence-conseil en économie sociale’ niet worden uitgeoefend zonder goedkeuring. Deze erkenning en de bijbehorende financiering worden geregeld door een decreet van 2004, dat werd vervangen door een nieuw decreet van 13 december 2023.

Febecoop Wallonië-Brussel is erkend als ACES en heeft actief deelgenomen aan de werkzaamheden en discussies rond de hervorming. Het nieuwe decreet is positief omdat het de steun van het Gewest voor de ontwikkeling van de sociale economie op verschillende vlakken versterkt, in het bijzonder door een betere financiering van de ACES.

Bovendien heeft de Regio een nieuw instrument gecreëerd voor de ontwikkeling van de sociale economie, waarvan de ACES uiteraard partner zijn: iES!, de incubator (gevestigd in Luik) die als missie heeft begeleiding, ondersteuning, opleiding en ontmoetingen tussen actoren van de sociale economie te vergemakkelijken.

Memorandum Verkiezingen 2024

Febecoop heeft een memorandum opgesteld met het oog op de verkiezingen van juni 2024 (zie BELGISCH FEDERAAL NIVEAU hierboven). Gezien de Belgische institutionele context zijn de eisen van Febecoop specifiek voor elk overheidsniveau, inclusief het Waals Gewest.

PIJLER 2: ONDERZOEK EN ONTWIKKELING OVER HET COÖPERATIEF ONDERNEMERSCHAP

Wooncoöperaties

Sinds enkele jaren wordt Febecoop Wallonië-Brussel geconfronteerd met verzoeken om expertise van promotoren die het coöperatieve model zien als een antwoord op de moeilijke toegang tot huisvesting. Gezien de diversiteit van de coöperatieve initiatieven in de vastgoedsector, heeft Febecoop Wallonië-Brussel de handen in elkaar geslagen met Nicolas Bernard (Universiteit Saint-Louis) en Isabelle Verhaegen in een poging om het coöperatieve woonmodel te verduidelijken en meer zichtbaarheid te geven.

De eerste mijlpaal in de bevordering van het model werd bereikt in januari 2024, met de publicatie door deze twee auteurs van een boek over “De wooncoöperaties”, in samenwerking met Febecoop Wallonië-Brussel.

Gezien de groeiende maatschappelijke behoefte aan toegankelijke huisvesting is de ontwikkeling van expertise op dit gebied van strategisch belang en zal er zeker gebruik van worden gemaakt.

Goede praktijken in coöperatief bestuur

Aangezien de Franstalige sociale economie vaak wordt gekenmerkt door burgerinitiatieven, wordt het bestuur zelden uitgevoerd door “professionele” bestuurders. Bovendien vormt de voortdurende vernieuwing van het bestuur een extra uitdaging voor de wer-

PIJLER 3: OPERATIONELE STEUN VOOR DE ONTWIKKELING VAN COÖPERatieve PROJECTEN

king van bestuursorganen. Om hun impact te vergroten, hebben we goede bestuurspraktijken voor coöperaties gedefinieerd, met name op basis van de Buyse-code, de code voor goed bestuur voor beursgenoteerde ondernemingen en de coöperatieve principes, waarbij we ze hebben aangepast aan de realiteit van bestuursorganen en het principe van participatief bestuur.

ESCAP-
groepen

Febecoop Wallonië-Brussel neemt deel aan ESCAP-werkgroepen om een deel van haar expertise te ontwikkelen. ESCAP is een collectief project dat wordt gecoördineerd door het Sociaal-economisch Centrum van de HEC ULiège en dat tot doel heeft de banden tussen sociale ondernemingen en academisch onderzoek in Wallonië aan te halen.

In 2023 nam Febecoop Wallonië-Brussel deel aan 3 ESCAP-werkgroepen:

- GT ESCAP “Vrijwilligerswerk in coöperaties”.
- GT ESCAP “DNA van ondernemingen uit de sociale economie”.
- GT ESCAP “Overkoepelende structuren”.

Ondersteuning en advies

In 2023 verleende Febecoop Wallonië-Brussel gestructureerde steun aan 18 projecten en ondernemingen van de sociale economie in Wallonië. Febecoop biedt deze structuren ondersteuning op maat om hen te helpen bij het ontwerpen en/of ontwikkelen van een onderneming waarin de behoeften van de gebruikers centraal staan en die inspeelt op actuele maatschappelijke vraagstukken.

Afhankelijk van de specifieke behoeften van de ondernemers kan de aangeboden ondersteuning betrekking hebben op verschillende aspecten zoals de fundamenteën van het bedrijf, het bedrijfsmodel, het bestuur, de financieringsstrategie of de communicatie. Het doel is om een totaalaanpak te bieden voor de oprichting en ontwikkeling van coöperatieve ondernemingen in Wallonië, om bij te dragen aan hun professionalisering, maar ook aan hun ontplooiing in de regio.

In 2023 heeft Febecoop Wallonië-Brussel de statuten van 18 structuren van de sociale economie bijgewerkt om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe code voor vennootschappen en verenigingen in Wallonië.

Tot slot werd in het kader van het herstelplan en de Alternativ'ES Wallonië-strategie onder leiding van minister Morreale en onderschreven door de Waalse regering, in juni 2023 de tweede oproep voor "coöperatieve beurzen"-projecten gelanceerd om de oprichting, ontwikkeling en groei te ondersteunen van ondernemingen van de sociale economie in vijf prioritaire sectoren (korte voedselcircuits, hernieuwbare energie, sociale huisvesting, circulaire economie, socio-cultureel). In 2023 steunde Febecoop Wallonië-Brussel 6 coöperatieve beursprojecten die winnaars waren van de eerste editie.

Hellow Coop, een project gesteund door Febecoop Wallonië-Brussel

Hellow is een coöperatieve vennootschap met als missie het promoten en ontwikkelen van soberheid en low-tech in levensstijlen en organisaties, te beginnen met kleinschalig/compact wonen, een woonvorm die rechtstreeks geïnspireerd is op low-

tech. Concreet heeft het bedrijf een reeks diensten ontwikkeld voor de fabricatie en ondersteuning van zelfbouw van tiny houses, evenals trainingen over de low-tech benadering rond verschillende belangrijke huisvestingsvraagstukken.

In het kader van de projectoproep “Coöperatieve subsidies” heeft Hellow steun gevraagd aan Febecoop om:

- Een status op te maken van de huidige situatie van de coöperatie;
- De relevantie van de geplande ontwikkelingsstrategie te valideren en te verfijnen in relatie tot de fundamenten van het project en de noden van haar gebruikers;
- Het economische model te verfijnen door de gebruikers er zoveel mogelijk bij te betrekken in overeenstemming met de coöperatieve principes;
- De bestuursstructuur aan te passen aan de evolutie van het model;
- Te genieten van een objectieve kijk op de coöperatieve dynamiek en de uitdagingen inzake duurzaamheid van het bedrijf;
- Begeleid te worden bij de ontwikkeling van een strategie en de implementatie van een tweede financieringsronde om het bedrijf verder te kunnen ontplooiën.

Proefproject sociale economie: HALEG

In het kader van dit pilootproject met meerdere partners, gefinancierd door de Directie Sociale Economie, hebben we in 2023 een samenvattend document opgesteld waarin een model van sociale onderneming wordt voorgesteld om de toegang tot grond voor kleinschalige huisvesting in Wallonië te bevorderen. Dit model, geïnspireerd op de Community land trusts, maakt gebruik van de rechtsvorm van een stichting en splitsingen van eigendomsrechten om een “gemeenschappelijke grond” te beschermen ten voordele van lichte huisvesting, en zo de opeenvolgende bewoners te beschermen tegen een stijging van de kosten voor toegang tot grond. Om de autonomie van de bewoners van elk perceel te beschermen en de financiering van aankopen en werken te vergemakkelijken, omvat het model ook verschillende juridische entiteiten.

Opleiding en sensibilisering

Opleiding voor bestuurders en managers van coöperaties in 3 modules

In het kader van de ontwikkeling van expertise in de werking van bestuursorganen werd een opleiding gegeven aan bestuurders en managers van coöperaties. De opleiding, die werd gegeven in samenwerking met het adviesbureau Step Entrepreneurs en W-Alter (de financiële partner van Waalse coöperaties), bestond uit drie modules en behandelde de volgende onderwerpen: (1) de missie van het bestuursorgaan, zijn verplichtingen en verantwoordelijkheden, (2) de principes van goed bestuur en goede praktijken op dit gebied, (3) de samenstelling van het bestuursorgaan en de organisatie van algemene vergaderingen. Het doel van de opleiding was om bestuurders en managers de instrumenten te geven die ze nodig hebben om een effectief en samenhangend bestuur op te zetten en tegelijkertijd de missie, visie en strategie van het bedrijf te waarborgen om het succes van hun samenwerkingsproject te garanderen.

Opleiding voor een werkerscoöperatie:

Expertise in het bestuur van sociale ondernemingen en coöperaties is ook beschikbaar gesteld aan werkerscoöperaties. Febecoop Wallonië-Brussel heeft medewerkers van een coöperatie kunnen opleiden in de uitoefening van hun prerogatieven (het model en de rol van de medewerker in een werkerscoöperatie begrijpen, de uitdagingen van de deelname aan de organen, de jaarrekeningen begrijpen, de uitdagingen van de winstverdeling en de structurering van de passiva, enz.)

Uitnodiging als expert in coöperatief ondernemen bij evenementen/opleidingen.

Febecoop Wallonië-Brussel wil graag ingaan op verzoeken om als expert deel te nemen aan evenementen of opleidingen om bij te dragen aan de sensibilisering, de opleiding en het informeren rond het coöperatieve ondernemingsmodel.

Seminarie over de 'Coöperatie als onderneming van de Toekomst' (Brussel - 07.07.2023).

Dit evenement werd georganiseerd door IEV in samenwerking met Propag-ES en Febecoop Wallonië-Brussel. Voorafgaand aan het seminarie konden belanghebbenden uit het hoger onderwijs via een online enquête hun verwachtingen en bezorgdheden uitten en concrete voorstellen doen met betrekking tot het coöperatieve model en de werking ervan. Het seminarie begon met een presentatie van de enquêteresultaten, waarna de sprekers werden uitgenodigd om hierop te reageren en hun standpunten en voorstellen naar voren te brengen. Er was ook voldoende tijd voor discussie met de deelnemers in de zaal.

Seminarie over de omvorming van traditionele ondernemingen tot coöperaties (ULB - Charleroi 12.10.2023).

Het seminarie begon met het delen van ervaringen van mensen die transformatieprocessen hebben doorgemaakt, en werd gevolgd door een debat met een panel van deskundigen - waaronder Febecoop Wallonië-Brussel - over de kwesties die bij dergelijke processen komen kijken, alvorens af te sluiten met enkele algemene conclusies.

Cursus aan de Universiteit van Bergen over het coöperatieve model (Universiteit van Bergen - 24.11.2023)

Dit is een cursus van 3 uur voor studenten in het management van sociale-economie ondernemingen (Interuniversitair Certificaat) over het coöperatieve model, zijn geschiedenis en verscheidenheid, de coöperatieve beginselen en de coöperatieve vennootschap naar Belgisch recht.

VIII. ACTIVITEITEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

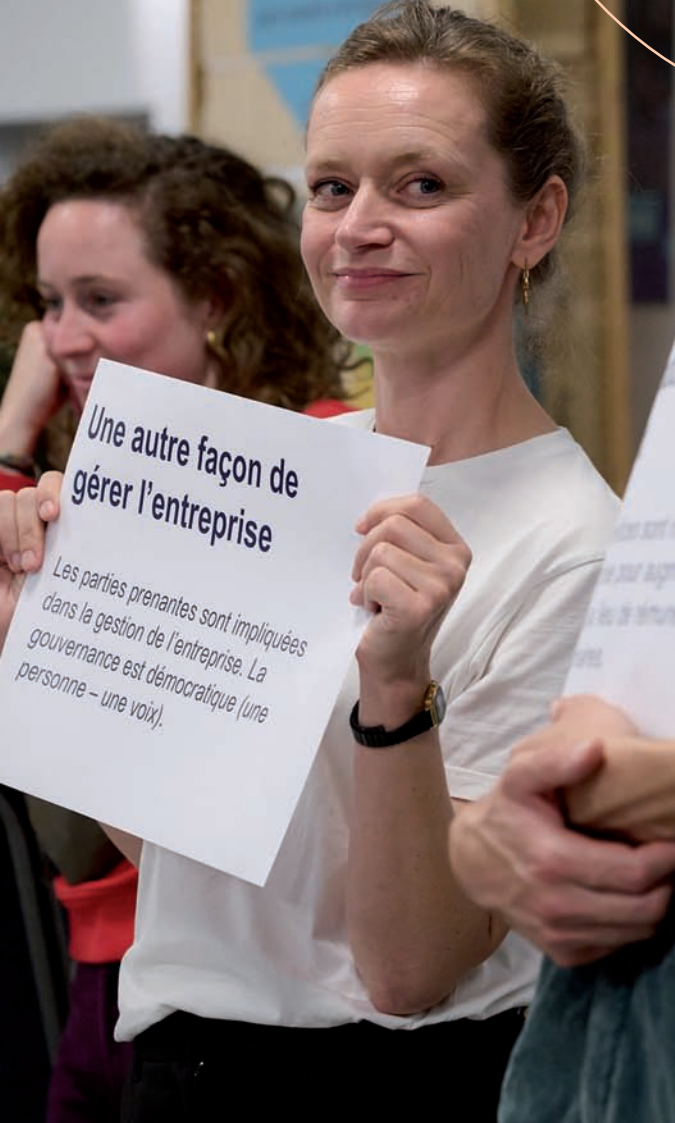
In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) hebben de acties van Febecoop voornamelijk betrekking op pijler 3 van haar missie (operationele steun voor de ontwikkeling van coöperatieve projecten), zonder de promotie van coöperaties voor het BHG (die onder pijler 1 vallen), en onderzoek en ontwikkeling over het coöperatief ondernemerschap (die onder pijler 2 vallen) uit te sluiten.

PIJLER 1: PROMOTIE VAN COÖPERATIES

In juni 2021 richtte ConcertES een werkgroep op met zijn leden die actief zijn in BHG, waaronder Febecoop Wallonië-Brussel, om een strategische nota voor het Gewest op te stellen. De werkzaamheden van de groep mondden in 2022 uit in de goedkeuring door de organen van ConcertES van een “ontwikkelingsplan voor de sociale economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”. Dit plan werd in 2023 verspreid en verdedigd.

Coopcity

Coopcity is opgericht als een project dat medegefinancierd is door het BHG en de EU in het kader van het EFRO-programma 2014-2020. Sinds 2021 is Coopcity een VZW en heeft daarmee de “project”-modus verlaten om een permanente instelling te worden, gefinancierd door het BHG (de financiering is gegarandeerd tot 2025). Coopcity is het Brusselse centrum voor sociaal en coöperatief ondernemerschap dat opleidingen, advies en ondersteunende diensten aanbiedt aan projecten en ondernemingen uit de sociale economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Maar Coopcity onderscheidt zich ook als een organisatie die een globaal project verdedigt voor het BHG dat gericht is op de transformatie van de economie ten voordele van een meer coöperatieve en inclusieve samenleving ten dienste van haar burgers. Coopcity heeft een Manifest gepubliceerd en is lid van ConcertES.

Febecoop is lid van de algemene vergadering en raad van bestuur van Coopcity. Deze organen hebben in 2023 2 keer (algemene vergadering) en 7 keer (raad van bestuur) vergaderd.

Febecoop Wallonië-Brussel is lid van het acceptatiecomité voor de financiële producten Coop US en Citiz US aangeboden door Brusoc, een dochteronderneming van Finance & Invest.Brussels. In dit comité zetelen vertegenwoordigers van de Brusselse overheid, de gewestelijke overheidsdienst, Hub Brussels en de sector van de sociale economie. Het brengt advies uit over de naleving van de criteria van de ordonnantie van 23 juli 2018 betreffende de erkenning en ondersteuning van sociale ondernemingen, meer bepaald door na te gaan of de onderneming die de aanvraag indient wel degelijk een sociale en democratische onderneming is in de zin van deze ordonnantie.

De commissie is in 2023 8 keer samengekomen om advies uit te brengen over ongeveer 15 kredietaanvragen van Citiz Us en 5 aanvragen van Coop US (in de vorm van eigen vermogen of leningen).

Memorandum Verkiezingen 2024

Febecoop heeft een memorandum opgesteld met het oog op de verkiezingen van juni 2024 (zie hierboven, OP BELGISCH FEDERAAL NIVEAU). Gezien de Belgische institutionele context zijn de eisen van Febecoop specifiek voor elk bestuursniveau, inclusief het BHG.

PIJLER 2: ONDERZOEK EN ONTWIKKELING OVER HET COÖPERATIEF ONDERNEMERSCHAP

Publicatie: « La coopérative comme alternative éthique aux plateformes de livraison de repas »

Febecoop Wallonië-Brussel heeft de resultaten gepubliceerd van haar studie uit 2022 over de coöperatie als ethisch alternatief voor maaltijdbezorgingsplatforms. Op basis van Franse voorbeelden beoordeelde de studie de ontwikkelingsperspectieven voor dit type coöperatie in België.

Achter dit onderzoek van Febecoop Wallonië-Brussel naar het specifieke model van de maaltijdbezorgingscoöperatie schuilt het debat rond de collaboratieve platformeconomie. Een onderwerp dat we al in een eerdere studie hebben behandeld.

PIJLER 3: OPERATIONELE STEUN VOOR DE ONTWIKKELING VAN COÖPERATIEVE PROJECTEN

Ondersteuning en advies voor coöperatieve projecten in Brussel worden voornamelijk verstrekt in het kader van Coopcity, waarvan Febecoop VZW actief lid is van de raad van bestuur en waarvan Febecoop Wallonië-Brussel en Febecoop Vlaanderen-Brussel structurele partners zijn. Naast haar betrokkenheid in Coopcity, biedt Febecoop ook ondersteunings- en adviesdiensten aan buiten dit kader.

Ondersteuning en advies

Tijdens het programma 2022-2023 verwelkomde Coopcity 28 ondernemersgroepen in haar ondersteuningsprogramma's. Adviseurs van Febecoop ondersteunden 6 collectieven in het kader van de SEEDS- en BLOSSOM-programma's en 5 bedrijven in het kader van het INNOVATE-programma.

Febecoop Wallonië-Brussel biedt ook ondersteuning op maat aan coöperaties en projectleiders die niet binnen het steunkader van Coopcity vallen. Febecoop Wallonië-Brussel wil het coöperatief ondernemerschap in Brussel bestendigen en ontwikkelen door een globale en gecoördineerde aanpak voor te stellen met de verschillende lokale actoren en tegelijk sociale innovatie aan te moedigen.

In 2023 heeft FebecoopWallonië-Brussel de statuten van 12 sociale-economiestructuren geactualiseerd om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe code voor vennootschappen en verenigingen in het Brussels Gewest.

Wellbeing Seeders, een project ondersteund door Febecoop Wallonië-Brussel

Wellbeing Seeders is de eerste Belgische coöperatie die zich richt op duurzaam welzijn op de werkplek. Wellbeing Seeders brengt een netwerk van experts in energie, geest-lichaam en voeding samen en biedt welzijnsprogramma's aan om werkgevers te ondersteunen bij het hierbij betrekken van hun teams.

De missie van Wellbeing Seeders is het bevorderen van duurzaam welzijn op alle niveaus van de organisatie, met als doel ziekteverzuim, personeelsverloop en burn-out te verminderen. Dit doen

ze door programma's aan te bieden die de zelfmanagementvaardigheden van medewerkers versterken.

In samenwerking met de leden van het collectief heeft Febecoop Wallonië-Brussel gewerkt aan het opstellen van de statuten van de coöperatie. Deze samenwerking had twee belangrijke doelstellingen: ten eerste de specifieke kenmerken van het project en de intenties van de ondernemers zo goed mogelijk vertalen naar de statuten; ten tweede ervoor zorgen dat de ondernemers de kenmerken van het coöperatieve model begrepen en overnamen, evenals de verschillende juridische aspecten die in de statuten van de vennootschap worden beschreven.

Ferme du Chaudron, een project gesteund door Febecoop Wallonië-Brussel als onderdeel van het Innovate programma door Coopcity

De coöperatie Ferme du Chaudron werd opgericht door 4 Brusselse verenigingen die besloten om het gebruik van een boerderij in het westen van Brussel te bundelen om hun respectieve missies te versterken. De coöperatie streeft een transversale missie na om het recht op voedselsoevereiniteit voor de stedelijke bevolking van Brussel (in het bijzonder de kansarmen) te vrijwaren. Het is haar ambitie om een derde plek te worden waar mensen goed,

biologisch en lokaal kunnen eten, in een gezellige sfeer die voor iedereen toegankelijk is. De Boerderij is ook bedoeld als instrument voor lokale landbouw- en voedingsmiddelenproducenten die een rol willen spelen in de oplossingen van morgen.

De doelstellingen van het project waren:

- De oprichtende verenigingen op één lijn brengen rond een gemeenschappelijke reeks waarden, bestaansredenen, interne doelen en visie.
- Het financiële plan in vraag stellen en alternatieve scenario's voorstellen.
- De financiële stromen objectiveren, de respectieve rentabiliteit van elke activiteit benadrukken (en een idee geven van de solidariteitsbanden tussen de belanghebbenden).
- Specifieke elementen definiëren met het oog op het opstellen van de statuten.
- De bestuursregels valideren.
- Het economische model van de toekomstige coöperatie samenvatten/formaliseren.
- De verschillende opties op het gebied van financiering analyseren en een optimale strategie bepalen.

Opleiding en sensibilisering

Seminarie « Bestuurder zijn in een coöperatie » bij Smart
Begin september 2022 organiseerde Febecoop Wallonië-Brussel in samenwerking met Smart een seminarie voor de bestuurders die deel uitmaken van de raad van bestuur van Smart. Tijdens deze dag heeft Febecoop Wallonië-Brussel de verschillende juri-

dische aspecten van de rol van het bestuursorgaan en het mandaat van een bestuurder toegelicht, in het kader van de specifieke kenmerken van het coöperatieve model.

Opleidingsmodule « Coöperatieve Venootschap versus VZW »

In het kader van de modules 'à la carte' die Coopcity aanbiedt, heeft Febecoop Wallonië-Brussel in 2023 een module voorzien om toekomstige ondernemers te helpen bij de keuze van de rechtsvorm van hun toekomstige onderneming.

Shifting Economy week

In het kader van de 3de editie van de Shifting Economy Week hebben we deelgenomen aan twee evenementen. Ten eerste was Febecoop Wallonië-Brussel medeorganisator van het evenement "Fictie versus realiteit: wat betekent het (echt) om ondernemer te zijn in de sociale economie?" met Credal, Financité, Coopcity, SAW-B en Déclic en Perspectives. Daarnaast werd Febecoop Wallonië-Brussel, als expert in coöperatief ondernemerschap, uitgenodigd om deel te nemen aan het debat over 'sociale en solidaire economie' kwaliteitslabels, nog steeds weinig bekende hefbomen voor actie voor economische transitie, en Febecoop gaf een presentatie over "Erkenning door NRC" en "Erkenning als sociale onderneming".

CONTACTEER ONS

U wil meer weten over onze projecten en studies?

U wil een coöperatief idee concretiseren?

U wil ons advies over een specifieke vraag?

BRUSSEL

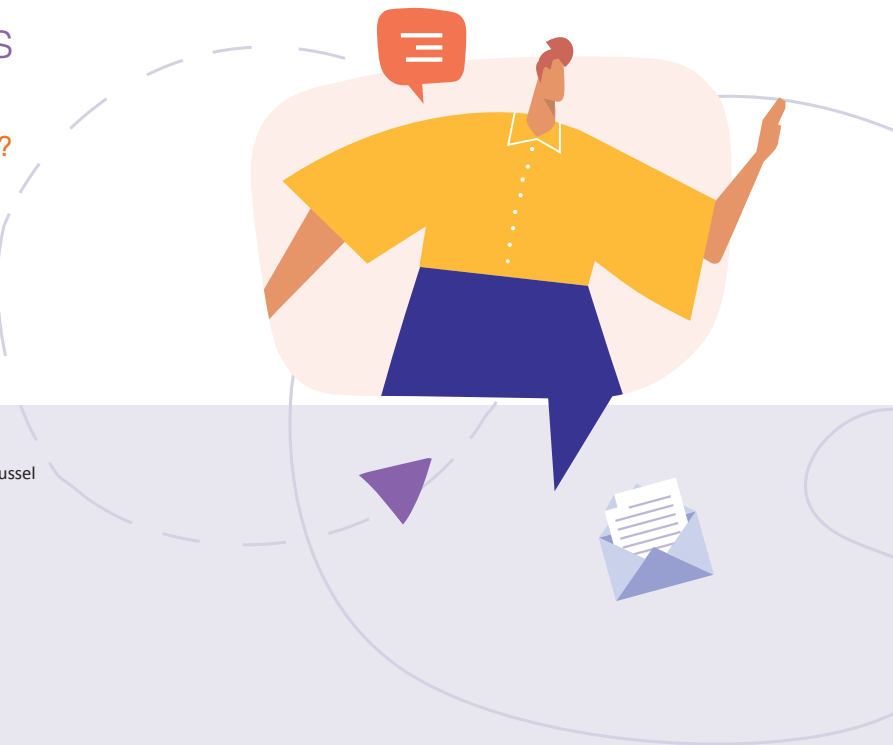
Febecoop België en Febecoop Vlaanderen-Brussel
Timmerhoutkaai 4, 1000 Brussel
T. 02/500 53 00

LUIK

Febecoop Wallonië-Brussel
53 rue de l'académie 4000 Luik
T. 04/325.39.45

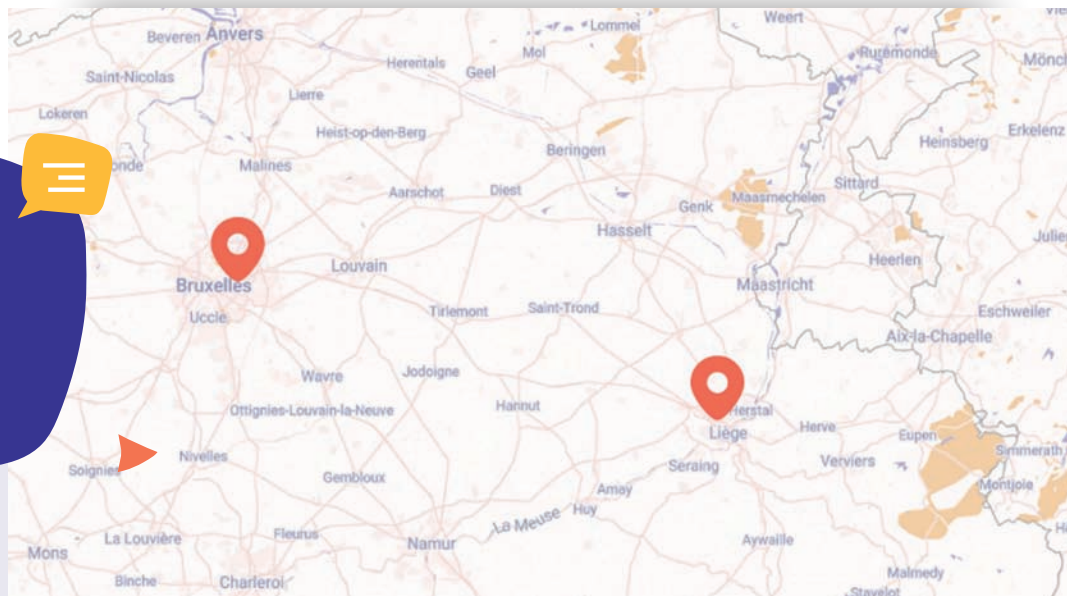
MAIL: febecoop@febecoop.be

WEBSITE: www.febecoop.be

VOLG ONS OP

Verantwoordelijke uitgever: Jacques Deby - Timmerhoutkaai 4, 1000 Brussel
Tekeningen: Studio idbi / **Illustraties:** Atelier Design / @febcoop juni 2023

www.febecoop.be

